

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і аудиту**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного
факультету

Сержанов В.В. /

«02» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

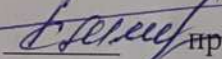
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма	Фінанси та кредит
Статус дисципліни	Митна справа та оціночна діяльність
Мова навчання	вибіркова українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітніх програм Фінанси та кредит, Митна справа та оціночна діяльність.

Розробник: Яцко М. В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту ДВНЗ «УжНУ» протокол № ~~5~~ від «7» 05 2021 року

Завідувач кафедри обліку і аудиту  проф. Колісник Г.М.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету ДВНЗ «УжНУ». Протокол № 6 від «01» червня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії  доц. Шуліко А.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	5-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 4 самостійної роботи студентів - 2	8-й	10-й
	Лекції:	
	24 год.	8 год
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні	
	-	-
Форма підсумового контролю: усний залік	Самостійна робота	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є поглиблення спеціальних знань з фінансового аналізу, формування та розвиток уміння використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» спрямовані на посилення економічної та аналітичної підготовки студентів і передбачають наступне:

- визначення сутності проблеми дослідження;
- розкриття змісту економічних категорій, що характеризують об'єкт дослідження;
- побудову інформаційної системи фінансового аналізу;
- розробку й обґрунтування методики фінансового аналізу;
- використання у фінансовому аналізі сучасних інформаційних технологій;
- аналіз і оцінку динаміки фінансових показників;
- визначення чинників, що обумовлюють динаміку фінансових показників, та оцінку їх впливу;
- узагальнення результатів фінансового аналізу;
- розробку й обґрунтування заходів щодо поліпшення фінансового стану підприємства та підвищення фінансових результатів його діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є рух фінансових потоків на різних етапах, співвідношення його складників між собою, трансформаційні процеси між ними та їхній вплив на фінансову стабільність підприємства.

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
---------------------------------	---

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких програмних **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК05	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК12	Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК01	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
ФК03	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ФК05	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
ФК07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
ФК10	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» є опанування таких освітніх компонент (навчальних дисциплін) освітньої програми:

Шифр за ОП	Назва освітньої компоненти (навчальної дисципліни)
ОК 1.13	Мікроекономіка
ОК 2.10	Податкова система
ОК 2.14	Фінанси
ОК 2.11	Фінанси підприємств

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм **Фінанси і кредит, Митна справа та оціночна діяльність**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	ПР01
Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	ПР02
Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ПР05
Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР07
Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	ПР09
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	ПР10
Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.	ПР12
Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	ПР13
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	ПР14
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПР16
Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	ПР18
Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	ПР19
Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення	ПР20
Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	ПР21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати та розуміти економічні категорії фінансового аналізу, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на рівні розвитку суб'єктів господарювання.	ПР01
Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансового аналізу, особливості здійснення фінансового аналізу на конкретних підприємствах виробництва товарів та послуг.	ПР02
Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем суб'єктів господарювання, в т.ч. за допомогою комплексного аналізу фінансово-господарської діяльності, що забезпечить підготовку інформації для прийняття дієвих та ефективних рішень різних рівнів управління	ПР05
Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування, які можуть бути враховані при аналізі фінансово-господарської інформації для різних рівнів управління суб'єктом господарювання.	ПР07
Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію знаходити економічні зв'язки між різними показниками фінансової звітності, розуміти співставність даних. Ці вміння будуть корисними при роботі на будь-яких посадах з фінансового профілю та роботи з реальним сектором економіки.	ПР09
Виконувати завдання з ідентифікації джерела та обґрунтування отриманих економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем, зокрема для підприємств малого бізнесу з урахування стандартів підготовки фінансової звітності для цього сегменту.	ПР10
Виконувати завдання з ідентифікації джерела та обґрунтування отриманих економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем, зокрема для підприємств великого бізнесу та суб'єктів суспільного інтересу.	ПР10
Застосовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності щодо діяльності суб'єктів господарювання.	ПР12
Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів на основі даних фінансової звітності в т.ч. методом фінансових коефіцієнтів	ПР13
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів на основі комплексного фінансово-економічного аналізу, поєднувати окремі результати різних видів аналізу для знаходження тенденцій та закономірностей розвитку, а також з метою виявлення невикористаних резервів.	ПР14
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати в частині фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання, вміти прогнозувати окремі показники розвитку підприємства (дохід, прибуток, рентабельність, тощо)	ПР16
На основі використання методів фінансового аналізу застосовувати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	ПР18
Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	ПР19
Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення для досягнення фінансових та нефінансових цілей	ПР20

Розуміти вимоги до діяльності фінансового аналітика (менеджера) за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави на основі використання набутих знань, вмінь та навичок

ПР21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, тестування, контрольні роботи, індивідуальні та домашні завдання, проведення модульної контрольної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю. Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань.

Поточний контроль включає:

Тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття, проводиться регулярно на вибірковій основі;

Розв’язування задач – така форма контролю дозволяє перевірити знання основних положень заданої теми, оформити логічне мислення студентів і вона проводиться на окремих заняттях;

Опитування – проводиться з метою виявлення вмінь студентами оперувати лекційним матеріалом поданим викладачем, відповідати на додаткові питання і проводиться регулярно на вибірковій основі;

Ділова гра – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного економічного і управлінського мислення, вмінь приймати відповідальні та ефективні рішення;

Самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вмінь чітко логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вмінь працювати самостійно.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці семестру у формі усного заліку. Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль:

- 50 балів модульний контроль;
- 50 балів поточний контроль та самостійна робота.

Сумарна оцінка (сума поточних і екзаменаційних балів) виставляється за 100 бальною шкалою (університету, національною та ECTS).

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять, оцінки за виконання індивідуального завдання та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Протягом семестру оцінювання знань студентів проводиться за двома модулями, розподіл балів за якими наведено в таблиці:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10 балів	8 балів	8 балів	8 балів	8 балів	8 балів		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100
10 балів	8 балів	8 балів	8 балів	8 балів	8 балів		

T7, T8 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	40	4	40
Опитування	(5)	5 * 6 = (30)	(4)	4 * 6 = (26)
Індивідуальна робота (Презентація, реферат)	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з двох завдань: теоретичного та практичного. При відповіді на перше завдання студент повинен чітко та лаконічно викласти економічний зміст вузькоспеціалізованих термінів у сфері фінансового аналізу у консалтингу. Максимальна кількість балів за це завдання 10 балів.

Практичне завдання складається із однієї задачі з фінансового аналізу, де крім проведених розрахунків необхідно зробити висновки з метою їх застосування у сфері консалтингу. Максимальна кількість балів за це завдання 40 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці семестру у формі усного іспиту. Форма підсумкового семестрового контролю: іспит.

Загалом, оцінювання знань студента ґрунтується на таких критеріях:

Оцінка «відмінно»:

- ✓ студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом,
- ✓ вільно і логічно-аргументовано висвітлює фінансові питання з приводу аналізу господарської діяльності підприємств,
- ✓ бачить місце питання, яке розглядається, у контексті загальної теорії та галузевої специфіки підприємства,

- ✓ при відповіді на питання посилається на рекомендовану програмою курсу додаткову науково-монографічну літературу,
- ✓ вміє показати методологічне значення фінансового аналізу для вибору шляхів вирішення конкретних прикладних завдань;

Оцінка «добре»:

- ✓ студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки,
- ✓ висновки й узагальнення, які він зробив, не є всебічно висчерпними,
- ✓ відсутні посилання на додаткову літературу,
- ✓ практичне застосування теоретичних знань є дещо розпливчастим;

Оцінка «задовільно»:

- ✓ студент в основному володіє фактичним матеріалом курсу, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок,
- ✓ не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов'язати теоретичні знання з практикою,
- ✓ виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни;

Оцінка «незадовільно»:

- ✓ студент не володіє матеріалом курсу, не орієнтується в його проблематиці,
- ✓ при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок,
- ✓ не може зробити жодних висновків та узагальнень,
- ✓ не бачить взаємозв'язку теорії та практики, яка розглядається.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Шкала ЄКТС	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	зараховано	90-100
B		82-89
C		74-81
D		64-73
E		60-63
FX	не зараховано	35-59
F		0-34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I «Теоретичні засади фінансового аналізу»

Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу

Фінансовий аналіз у ринковій економіці як найважливіша функція управління, за допомогою якого визначається конкурентоспроможність суб'єкта господарювання та його місце на даному сегменті ринку.

Сутність фінансового аналізу, його історія, місце та роль в системі управління суб'єктом господарювання. на яких базується фінансовий аналіз. Мета і завдання. Предмет і об'єкти фінансового аналізу.

Зовнішні і внутрішні користувачі результатів фінансового аналізу.

Види фінансового аналізу (зовнішній, внутрішній та поточний), їх особливості та основні завдання. Напрямки фінансового аналізу.

Спосіб нагромадження, трансформації та використання інформації фінансового характеру.

Результати фінансового аналізу як база прийняття фінансових та управлінських рішень.

Тема 2. Методи і методологія фінансового аналізу

Поняття методу та методики фінансового аналізу, їх характерні особливості.

Методи фінансового аналізу та їх характеристика. Класифікація методів фінансового аналізу.

Традиційні (логічні) методи фінансового аналізу: порівняння, деталізація, групування, “вузьких місць” і “провідної ланки”, балансовий метод, метод ланцюгових підстановок, індексний метод.

Вертикальний, горизонтальний та трендовий аналіз

Економіко – математичні методи та моделі опису економічних явищ при аналізі фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання: кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, теорія масового обслуговування та ін..

Евристичні методи та їх роль у фінансовому аналізі: аналогії, інверсії, синектики, “мозкової атаки”, контрольних питань, колективного блокноту, морфологічний аналіз.

Групування факторів конкурентоспроможності підприємства. Матриця «Важливість /Результативність». побудова шкали важливості показників. Методика дискримінантного аналізу. Методика кластерного аналізу.

Якісні (експертні) і кількісні (статистичні) методи прогнозування. Індивідуальні експертні оцінки – метод написання сценаріїв. Правила колективного експертного дослідження. Основні прийоми прогнозування зовнішнього середовища. Метод Дельфі.

Прогнозування за допомогою аналізу часових рядів. Регресійний аналіз. Економетричне моделювання. Спеціальні застереження щодо врахування взаємозв'язків в процесі прогнозування параметрів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Методи прогнозування банкрутства підприємств:

Z - рахунок Альтмана; коефіцієнт Таффлера; А-рахунок Агенті; R - модель Іркутської державної академічної академії.

Матричні методи фінансового аналізу. Характеристика SWOT- аналізу, його переваги і недоліки. Роль SWOT- аналізу зовнішнього середовища суб'єкта господарювання - можливостей і загроз, сильних і слабких сторін підприємства.

Методика аналізу факторів, що впливають на підприємство зовні. Перелік факторів, що характеризують конкурентну силу підприємства. Методика порівняння підприємства з конкурентами за рівнем звичайної й абсолютної конкурентної сили. Метод « Читання» балансу та метод фінансових коефіцієнтів.

Тема 3. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Система інформаційного забезпечення фінансового аналізу. Бази даних. Принципи формування інформаційної бази суб'єкта господарювання. Основні нормативні документи, що використовуються при формуванні інформаційного забезпечення. Види і функції фінансової звітності.

Фінансова звітність як основа формування звітної аналітичної інформації та як джерело про діяльність організації для зовнішніх користувачів. Елементи фінансової звітності та їх зміст. Зміст показників форм «Балансу», «Звіту про фінансові результати», «Звіту про рух грошових коштів», «Звіту про власний капітал». «Приміток до фінансової звітності» та інших.

Тема 4. Поточний аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності

Фінансовий стан підприємства, його характеристика і оцінка. Організація аналізу фінансового стану в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Організаційно - інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства.

Бухгалтерський баланс як найважливіше джерело інформації про фінансовий стан підприємства. Способи оцінки бухгалтерського балансу. Характеристика аналітичних процедур та етапів фінансового аналізу.

Експрес-аналіз фінансово-господарської діяльності організації, деталізований (поглиблений аналіз). Система аналітичних показників для експрес-аналізу. Роль порівняльного аналітичного балансу у оцінці фінансового стану та методика його складання. Горизонтальний і вертикальний аналіз порівняльного аналітичного балансу. Важливіші характеристики, які можна отримати з аналізу порівняльного аналітичного балансу. Риси, що є ознаками, «хорошого» (задовільного) балансу.

Поняття майна (активів) і джерел їх формування (пасивів) організації. Основи класифікації майна і джерел фінансування підприємства. Методика аналізу економічного потенціалу. Загальний аналіз економічного потенціалу підприємства.

Тема 5. Аналіз структури і ліквідності балансу

Структура активів та методика її аналізу. Поняття «важкої» та «легкої» структури активу балансу. Методика оцінки важливіших статей активу балансу.

Структура пасивів та методика її аналізу. Абсолютні і відносні зміни у власних і позикових коштах підприємства. Оцінка характеру змін частки власного капіталу (фактичного за вирахуванням збитків і заборгованості засновників) у структурі пасивів. Динаміка і структура власного і позикового капіталу.

Поняття ліквідності балансу і ліквідності активів. Групування активів балансу за ступенем ліквідності та групування пасивів балансу за термінами погашення зобов'язань для оцінки ліквідності балансу. Методика оцінки та аналізу ліквідності балансу. Умови, при яких баланс вважається ліквідним. Розрахунок поточної і перспективної ліквідності. Визначення платіжного надлишку або нестачі платіжних засобів.

Тема 6. Аналіз платоспроможності і фінансової сталості суб'єкта господарювання

Поняття платоспроможності. Відмінність понять платоспроможності від ліквідності. Склад платіжних засобів та строкових зобов'язань.

Аналіз фінансової сталості та платоспроможності підприємства – система показників; алгоритми розрахунку та критерії оцінки коефіцієнтів фінансової сталості та платоспроможності. Інтегральна оцінка фінансової сталості та платоспроможності підприємства.

Аналіз використання активів і капіталу підприємства: система показників рентабельності та інтенсивності використання активів і капіталу; алгоритми розрахунку та критерії оцінки фінансових коефіцієнтів. Інтегральна оцінка коефіцієнтів рентабельності та інтенсивності використання засобів. Фінансування підприємства в умовах ринкової економіки. Характеристика фінансових ресурсів підприємства.

Методика аналізу власного капіталу та зобов'язань підприємства.

Визначення вартості капіталу підприємства. Оптимізація структури джерел фінансування підприємства шляхом мінімізації середньої вартості капіталу.

Змістовий модуль II «Фінансовий аналіз окремих складових майна та джерел його формування»

Тема 7. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності суб'єкта господарювання

Поняття ділової активності. Фактори, що впливають на ділову активність (внутрішні і зовнішні). Показники ділової активності і методика їх розрахунку. Методика

аналізу оборотності оборотних коштів. Методика розрахунку додаткового залучення або тимчасового вилучення оборотного капіталу з обороту. Методика розрахунку економії або перевитрат матеріальних активів підприємства. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості.

Показники рентабельності, їх моделі і методика їх розрахунку. Аналіз показників рентабельності активів і власного капіталу. Аналіз факторів, що впливають на показники рентабельності.

Загальна оцінка економічного потенціалу підприємства.

Тема 8. Фінансовий аналіз прибутковості (рентабельності) підприємства

Економічний зміст доходів, витрат і прибутку підприємства. Основи класифікації доходів і витрат підприємства.

Організація аналізу фінансових результатів та рентабельності підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів і рентабельності.

Методика аналізу формування фінансових результатів підприємства. Факторна адитивна модель аналізу чистого прибутку, побудована на основі звіту про фінансові результати.

Аналіз динаміки прибутку за складом і структурою.

Факторний аналіз фінансових результатів: прибутку від операційної діяльності, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування та чистого прибутку.

Аналіз розподілу та ефективності використання чистого прибутку. Показники рентабельності, методика їх оцінки та аналізу.

Тема 9. Аналіз грошових потоків

Взаємозв'язок чистого прибутку і руху грошових коштів

Характеристика грошових потоків підприємства. Рух грошових потоків як наслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Організація аналізу грошових потоків в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Організаційно-інформаційна модель аналізу грошових потоків підприємства.

Методика аналізу грошових потоків. Аналіз джерел утворення і напрямів витрачання грошових коштів. Факторний аналіз грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності підприємства. Оцінка достатності, ліквідності та ефективності грошового потоку.

Тема 10 Аналіз ефективності використання власного капіталу

Показники ефективності використання капіталу і методика їх розрахунку. Поняття фінансового важеля, ефект фінансового важеля та плече фінансового важеля

Методика розрахунку ефекту фінансового важеля. Практичне застосування цих розрахунків у фінансовій діяльності підприємств.

Тема 11. Оцінка інвестиційної діяльності та аналіз фінансових ризиків в прогнозуванні діяльності організації

Загальні положення аналізу інвестиційної діяльності. Класифікація інвестицій. Реальні (капітальні) і фінансові інвестиції.

Організація аналізу інвестиційної діяльності підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Організаційно-інформаційна модель аналізу інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз реальних (капітальних) інвестицій. Характеристика стадій реального інвестування – стадія накопичення капіталу; стадія отримання доходу. Витратна і доходна частини інвестиційного проекту.

Аналіз витрат в умовах реального інвестування – первинні витрати, інвестиційні витрати, експлуатаційні витрати. Експертиза кошторису первинних витрат.

Види підприємницьких ризиків та принципи управління ними. Система ризиків у довгостроковому інвестуванні. Фінансові ризики та їх особливості. Методи обліку факторів фінансового ризику у фінансовому аналізі. Оцінка і аналіз підприємницького ризику. Методи аналізу ризику. Способи зниження ризику.

Тема 12. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та оцінка потенційного банкрутства. Комплексна оцінка діяльності суб'єкта господарювання за даними фінансової звітності

Особливості методики поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств. Умови прийняття рішень про визнання структури балансу задовільною (незадовільною), а підприємства – платоспроможним (неплатоспроможним). Джерела інформації для проведення аналізу. Методика оцінки ймовірності банкрутства. Показники потенційного банкрутства підприємства. Поняття санації підприємства. Шляхи фінансового оздоровлення.

Методи комплексної оцінки ефективності діяльності організації Рейтингова оцінка системи показників за даними фінансової звітності

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль I «Теоретичні засади фінансового аналізу»												
Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу	7	2	2	-	-	3	7	2	2	-	-	3
Тема 2. Методи і методологія фінансового аналізу	7	2	2	-	-	3	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	7	2	2	-	-	3	7	2		-	-	5
Тема 4. Поточний аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності	8	2	2	-	-	4	8	2		-	-	6
Тема 5. Аналіз структури і ліквідності балансу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 6. Аналіз платоспроможності і фінансової сталості суб'єкта господарювання	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за модулем 1	45	12	12	-	-	21	45	8	4	-	-	33
Змістовий модуль II «Фінансовий аналіз окремих складових майна та джерел його формування»												
Тема 7. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності суб'єкта господарювання	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
Тема 8. Фінансовий аналіз прибутковості (рентабельності) підприємства	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Аналіз грошових потоків	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
Тема 10. Аналіз ефективності використання власного капіталу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8

Тема 11. Оцінка інвестиційної діяльності та аналіз фінансових ризиків в прогнозуванні діяльності організації	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та оцінка потенційного банкрутства. Комплексна оцінка діяльності суб'єкта господарювання	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за модулем 2	45	12	8	-	-	25	45	-	-	-	-	45
Усього годин	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу.	2	2
2	Тема 2. Методи і методологія фінансового аналізу	2	-
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	2	-
4	Тема 4. Поточний аналіз діяльності підприємства за даними фінансової звітності	2	-
5	Тема 5. Аналіз структури і ліквідності балансу	2	-
6	Тема 6. Аналіз платоспроможності і фінансової стійкості суб'єкта господарювання	2	-
7	Тема 7. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності суб'єкта господарювання	2	-
8	Тема 8. Фінансовий аналіз прибутковості (рентабельності) підприємства	2	-
9	Тема 9. Аналіз грошових потоків і ефективності	2	-
10	Тема 10. Аналіз ефективності використання власного капіталу	2	-
11	Тема 11. Оцінка інвестиційної діяльності та аналіз фінансових ризиків в прогнозуванні діяльності організації	-	-
12	Тема 12. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та оцінка потенційного банкрутства. Комплексна оцінка діяльності суб'єкта господарювання за даними фінансової звітності	-	-
Разом		20	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу.	3	3
2	Тема 2. Методи і методологія фінансового аналізу	3	3
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	3	5
4	Тема 4. Поточний аналіз діяльності підприємства за даними фінансової звітності	4	6
5	Тема 5. Аналіз структури і ліквідності балансу	4	8
6	Тема 6. Аналіз платоспроможності і фінансової стійкості суб'єкта господарювання	4	8
7	Тема 7. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності суб'єкта господарювання	3	7
8	Тема 8. Фінансовий аналіз прибутковості (рентабельності) підприємства	3	7
9	Тема 9. Аналіз грошових потоків і ефективності	3	7
10	Тема 10. Аналіз ефективності використання власного капіталу	4	8
11	Тема 11. Оцінка інвестиційної діяльності та аналіз фінансових ризиків в прогнозуванні діяльності організації	6	8
12	Тема 12. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та оцінка потенційного банкрутства. Комплексна оцінка діяльності суб'єкта господарювання за даними фінансової звітності	6	8
	Разом	46	78

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується у формі розрахункової роботи за даними фінансової звітності конкретного діючого підприємства із зазначенням висновків на підставі проведених розрахунків, що можуть використовуватися у сфері фінансів. Завдання для виконання розрахункової роботи наводяться в навчально-методичному комплексі дисципліни «Фінансовий аналіз».

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби - мультимедійний проектор для демонстрації презентацій під час лекцій.

Програмне забезпечення – Microsoft Office та Excel або Google Таблиці під час самостійної роботи студента.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецька С.О., Нестеренко Н.В., Салига К.С. – К.: ЦНЛ, 2006. – 210 с.

2. Фінансовий аналіз і планування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Г.О. Крамаренко. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
3. Фінансовий аналіз. Кредитно-модульний курс. Посібник / Загурський О.. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с.
4. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Навчальний посібник / О. Я. Базилінська. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 328 с.
5. Цал – Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566с.
6. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: Навч. посіб./ [Шеремет О. О.]. - К.: Кондор, 2010. - 196 с

Допоміжна література

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність" від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. Із змінами, внесеними згідно із Законами України.
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. «Загальні вимоги до фінансової звітності»
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. Із змінами, внесеними згідно із Законами України.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. Із змінами, внесеними згідно із Законами України
5. Артеменко В.Г., Беллендер М.В. Финансовый анализ: Учебное пособие.-М.ДИС,1997.-128с.
6. Бланк А.И. Финансовая стратегия предприятий.-К.,Ника-центр,2005.-414с.
7. Бочаров В.В. Финансовый анализ.-СПб:Питер, 2001.- (Серия «Краткий курс»).-240 с.
8. Борщ Н. річна фінансова звітність.-Х.:Фактор,2001.-254 с.
9. Быкадыров В.Л., Алексеев П.Д. Финансово-экономическое состояние предприятия: Практическое пособие.-М.:Приор,2000.-96 с.
10. Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посіб. для студентів вузів.-Житомир:ЖІТІ,2000.-416 с.
11. Головка В.І., Мінченко В.А., Шарманська В.М.Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека:Навч.посібник.-К.:2005
12. Ефимова О.В.Финансовый анализ.-2-е изд., перераб. и доп.-М.:Бухгалтерский учет.1998.-320 с.
13. Донцова Л.В., Никифорова Н.А. Финансовый анализ бухгалтерской отчетности.-4-е изд., перераб. и доп.-М.:Дело и Сервис,2001.-304 с.
14. Донцова Л.В., Никифорова Н.А. Анализ финансовой отчетности.Практикум.-М.:Дело и сервис,2004.-144с.
15. Дроздов В.В., Дроздова Н.В.Экономический анализ: Практикум.-СПб:Питер,2006.-240 с.
16. Карамзін В.А., Савицька О.М.Економічний аналіз:Практикум.-К.:Знання,2007.-255 с.
17. Ковалев В.В.Финансовый анализ:Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности.-2-е изд.,перераб. и доп.-М.:Финансы и статистика,1998.-512 с.
18. Ковалев В.В. Сборник задач по финансовому анализу.-М.:Финансы и статистика,2000.-128 с.
19. Ковалев В.В.Финансовый анализ: методы и процедуры.-М.:Финансы и статистика,2003.-560 с.
20. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности:учебн..-М.:ТК Велби, 2006.-424 с.

21. Ковалев В.В. Практикум по финансовому менеджменту. Конспект лекций с задачами. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 288 с.
22. Климова Н.В. Экономический анализ (теория, задачи, тесты, деловые игры): Учеб. пособие. - М.: Вузовский учебник, 2008. - 287 с.
23. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Харків: Фактор, 2003. - 148 с.
24. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства, - К.: Знання, 2000
25. Крейнина М.М. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле. - М.: АО "Дис", 1994
26. Круш П.В., Клименко О.В. та ін. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2008. - 328
27. Кярэн Уолш. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер з англ. - К.: Всеу світо; Наукова думка, 2001. - 367 с.
28. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. - К.: КНЕУ, 2001. - 387 с.
29. Маркарян Э.А., Герасименко Г.П. и др. Финансовый анализ: Учебное пособие. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2002. - 224 с.
30. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. - К.: Вища шк., 2003. - 278 с.
31. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. - К.: ЦНЛ, 2003. - 412 с.
32. Мних Є.В., Барабаш Н.С. та ін. Економічний аналіз: Практикум. - К.: ЦНЛ, 2006. - 432 с.
33. Олексюк О.О. Системи підтримки фінансових рішень на мікрорівні. - К.: Наукова думка, 1998. - 507 с.
34. Пласкова Н.С. Экономический анализ: учебник. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Эксмо, 2009. - 704 с.
35. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2007. - 488 с.
36. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Петряєва З.Ф. Курс економічного аналізу: Підручк для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. І.Ф. Прокопенка. - Харків: Легас, 2004. - 384 С.
37. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Методика і методологія економічного аналізу. Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2008. - 430 с.
38. Просветов Г.И. Финансовый анализ: задачи и решения: Учебно-практическое пособие. - М. Альфа-Пресс, 2008. - 384 с
39. Пивоваров К.В. Финансово-экономический анализ хозяйственной деятельности коммерческих организаций. - 3-е изд. - М.: Дашков и К, 2006. - 120 с.
40. Риполь-Сарагоси Ф.Б. Финансовый и управленческий анализ. - М.: Приор, 1999. - 224 с.
41. Савчук В.П. Практическая энциклопедия. Финансовый менеджмент. - К.: Максимум, 2006. - 884 с.
42. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2004, 2007, 2008. - 654 с.
43. Салига С.Я., Даций Н.В. та ін. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 210 с.
44. Семь нот менеджмента. Настольная книга руководителя/ Под ред. В.В. Кондратьева. - М.: Эксмо, 2007. - 832 с.
45. Станиславчик Е.Н. Анализ финансового состояния неплатежеспособных предприятий. - М.: Ось-89, 2006. - 176 с.
46. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2000. - 412 с.
47. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність та її аналіз: Навч. посіб. К., 2002
48. Шеремет А., Д. Негашев Е.В. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ИНФРА-М, 2008. - 208 с.
49. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Методика финансового анализа предприятия. - м.: ИНФРА-М, 2002. - 176 с.

50. Шило В.П., Верхоглядова Н.І. та ін. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2005. - 240 с.
51. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 528 с.
52. Економічний аналіз: Навч. посіб. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. - К.: КНЕУ, 2001. - 540 с.
53. Фінансовий аналіз: Навч. посібн. / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін. / За ред. проф. Г.В. Митрофанова. - К.: КНЕУ, 2002. - 301 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України. <http://www.nbuivkiiiev.ua>
4. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. <http://www.nbuivkiiiev.gov.ua>